

NORMAL YAS SÜRECİNDE MANEVİ DESTEK

Yazar

Elif KARA

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8259-43-8

Kitap Adı

Normal Yas Sürecinde Manevi Destek

Yazar

Elif KARA

ORCID : 0000-0003-1205-2943

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

PSY022040

DOI

10.37609/akya.2209

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Yas, bir şeyleri kaybetmenin ardından insan olarak hepimizin yaşadığı süreçtir. Tüm insanları birbirine bağlayan ortak güçlü duygulardan biridir yas. Kayıplar çok çeşitli olabilir, iş kaybı, boşanma, sağlığın kaybı, yaşlanma ile oluşan işlev kayıpları ve hatta beklenen güzel bir şeyin gerçekleşmemesi ya da severek, isteyerek başka bir şehre taşındığımızda bile alışkanlıklarımızdan uzaklaşmak, yas duygu, düşünce ve davranışları gösterilmesine sebep olabilir.

Yas sürecindeki insanın duygu düşünce ve davranışları ve nasıl bu duyguların daha iyi hale gelip kişinin kendi biricik eşsiz yaşamına devam edeceği bu güne kadar birçok araştırmaya konu olmuştur. Yas sürecindeki ilk duygu kişinin acı ile arasında, acının ilk etkilerinden koruyan şoktur. Şok, inkârla birlikte, kişi ile acıya çarpma arasında, acının yıkıcılığını önleyen bir hava yastığı gibidir, koruma işlevi görür. Öfke üzüntünün ilk dışa vurulma şeklidir, öfke birçok duygunun görünen şeklidir. Maruz kalınan acı karşısında çaresizlik, korku, çözüm bulamama; hisleri kendini öfke şeklinde gösterebilir.

Sağlıklı olan yas duygu ve davranışlarının dışı vurumu, yaşanmasıdır. Yaşamaktan kaçınılan yas, ertelenmiş yastır. Kendini birçok biçimde gösterebilir. On beş yaşında bir lise öğrencisiyken, ilk kaybı yaşadım. Hayatı beraber keşfettiğimiz, güldüğümüz, çocuk aklımızla her şeyin pırıl pırıl olduğu bir dünyada yaşadığımız çocukluk arkadaşımıza AML (Akut Miyelositer Lösemi) teşhisi konuldu. Bu teşhisten sadece iki gün önce, bir vesileyle "turp gibiyim, çok sağlıklıyım" demişti. İbn-i Sina Hastanesinde bir süre onunla birlikte kaldık. İyileştiğinde neler yapacağından konuşurduk. Öleceğini bilmiyordum. Öldüğünde daha fazla yanında olamamak, yapacağımız birçok şeyi yapamamaktan ve en

çok da yaşamaktan suçluluk hissettim. Yas tutmadım, güçlü olmaya karar vermişim çünkü. Neşeli olacaktım. Ama yıllar sonra yas çalışmalarına ilgi duyduğumda fark ettim ki ertelediğim yaslar hep benimleydi ve birçok yerde kendini göstermişti. Büyük acıyı küçük küçük parçalara bölüp yaşıyordum sanırım. Örneğin haberlerde duyduğum olumsuz şeyler için ağlamak gibi, hiç korkmadığım karanlıktan, belki de belirsizliği çağrıştırdığı için korkmak gibi. Yas kaybolmuyor, insanı takip ediyor ve eğer biz yüzleşip düzenlemezsek, nerede nasıl karşımıza çıkacağını sanki kendi belirliyor gibi. Yas ile ilgili çalışma fikri YÖK bursu ile ABD'ye manevi danışmanlık nerelerde nasıl yapılıyor, araştırmak için gittiğimde zihnimde netleşti. İnova Fairfax Hastanesi Chaplaincy servisine araştırmacı olduğumu beyan ederek, yaptıkları manevi danışmanlık hizmetlerini gözlemek istediğimi, amacımı açıkladım. Hastaları ziyaret edip birlikte sağlıkları için dua ettik. Özel dini ritüel istekleri oradaki danışmanlar tarafından gerçekleştirildi. Onlar için yas kuramlarını ve iletişim yöntemlerini bilmek önemliydi ve oldukça faydalı bulunuyordu. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından manevi destek uzmanları için verilen hizmetlere çok kez katıldım, çeşitli konularda dersler sundum. Bu dersler esnasında gelen birçok soru yaklaşım ve iletişimle ilgiliydi. Manevi destek uzmanları görüştükları kişilerin özelliklerini bilmek ve nerede ne söyleyecekleri ile ilgili bilgi sahibi olmak istiyorlardı. Yas sürecinde danışman ya da psikolog olmadan nasıl yardım edilebilir, bu konu üzerinde çalışmak istedim.

Yas sürecini anlama, yüzleşme ve kayıpla birlikte değişen yaşama yeni koşullarıyla birlikte alışma üzerine birçok araştırma yapılmış, bu araştırmalar neticesinde çeşitli kuramlar oluşturulmuştur. Yas araştırmaları Freud ile başlamıştır, Freud (1917) yas çalışması ile ölen kişinin geride bırakılması gerektiği görüşündedir. Lindemann (1944) benzer görüştedir, ölen kişi ile ilişki kesilmelidir. Hatta belli bir süre sonra hatırlanması, anılması patoloji ile ilişkilendirilmiştir. Kübler-Ross'un yas sürecini beş evrede

tanımladığı modeli ise, sıklıkla kullanılan, hastanın tepkilerini anlamada sağlık personelinin en çok kullandığı yaklaşım olmuştur. Worden (1991) teorisi göze çarpan, bilinen teoriler arasında yerini almıştır. Worden yas görevleri modelinde önceki yas kuramlarında eksik gördüğü bir yönü tamamlamıştır. Worden yaslı kişileri bir sürecin içinden geçmeye maruz kalan kişiler olarak değil, yaşama yeniden adapte olmada aktif olarak görev alan kişiler olarak tanımlamıştır. Bu yas kuramlarını doğrusal bulan yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Silverman,-Klass- Nickman (1996) ölümle bağların kopmadığını ifade ederek adeta devrim yaratmışlardır. Kişinin ölümü ilişkinin biçimini değiştirmekteydi, ölen kişi ile tamamıyla bir kopuş anlamına gelmiyordu. Stroebe- Schut'un (1999) ikili süreç modeli, yaşlı kişilerin yaşla ilişkili "kayıp odaklı" ve "yeniden yapılanma" odaklı duygu ve davranışları arasında sınırlı oldukları görüşünü ortaya atmıştır. Neimeyer (2001) yaşlı kişinin bilişsel ihtiyaçlarına dikkat çekmiş ve kişinin kayıpla sarsılan anlam dünyasını yeniden inşa etme ihtiyacında olduğunu belirtmiştir. Burada anılan ve anılmayan tüm yas kuramları, yaşlı kişiyi tanımak, anlamak ve yardımcı olmak amacını taşımaktadır.

Kayıp, insanın sahip olduğuna inandığı dünyasını, hayata verdiği anlamı sarsar. Anlam arayışı insanın ve özellikle yaşlı insanın ihtiyacıdır. Yaşlı kişi hayata ve ölüme yeniden anlam bulmak ister. Bu süreçte manevi destek uzmanları yardımcı olabilecek kişilerdir.

İslam dinine göre insan kıymetlidir, yaşamı ve hayat boyu yaşamdan edindiği tecrübeler boşuna değildir. Ölen kişi ile bağlar kopmamıştır, ilişkiler şekil değiştirmiştir. Biten kaybolandan kastedilen fiziksel ilişkilerdir. Örneğin, ölen kişinin ardından hayırlı bir evlat olmak bağı devam ettirmektedir ve ölen kişinin sevap kazanmaya devam etmesini sağlamaktadır. Yakını ölen kişinin, ölen kişi adına olan, insanların yararlandığı yemek dağıtma gibi gücü nispetinde yaptığı faaliyetler ölen kişi ile bağı devam ettiren yollardır.

Yas sürecindeki bireyi tanıdıktan sonra, oluşan manevi stres ve kaygıları ortadan kaldırmak, sarsılan anlam dünyasını yeniden oluşturmak için İslam dini kaynakları, Kuran Hadis başta olmak üzere Anadolu bilgelerinin yazdığı eserlerden yararlanılabilir. Bu kaynaklar, anlamı inşa etmede kişinin bilişsel yönüne yaklaşımda kullanılan tekniklerle, örneğin bibliyoterapiden yararlanılarak yaşlı bireylere aktarılabilir.

Bu çalışmada her kayıp türünün kendine ait özellikleri göz önünde bulundurularak, yas süreci, ölüm ve beklenen ölüm, sağlık kaybı çerçevesinde ele alınacaktır. Kayıp sürecinin normal kabul edilen şekli patalojik olan türüne kadar birçok yaşanma şekli vardır. Patalojik yas psikoterapi ve danışmanlık gerektirdiği için, destek faaliyetleri normal yas ile sınırlandırılmıştır.

Bu çalışmada din ve maneviyat kavramları ayrılmamış, birlikte değerlendirilmiştir. Kitap dört ana bölümden oluşmaktadır. Kitabın birinci ve ikinci bölümünde yas süreci ile ilgili bilgi verilmektedir. Üçüncü bölümünde yaşlı bireyi tanıma ve yaşlı kişiye yaklaşımla ilgili bilgiler yer almaktadır, Dördüncü bölümde ise yas sürecinin en önemli konusu olan anlamın yeniden inşasında kullanılan bazı terapi çeşitlerinden bahsedilmiştir. Bahsedilme amacı destek faaliyetlerinde terapi uygulanması değil, yas sürecindeki bilişsel süreçlere bir nebze daha geniş bir bakış açısı sağlamaktır. Manevi destek uzmanı bilgisi ve tecrübesi geliştikçe daha verimli olabilir.

Elif Kara
Ekim 2022

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

Kayıp ve Yas	1
1. Kayıp Kategorileri.....	2
2. Kayıpla Birlikte Değerlendirilen Diğer Kavramlar.....	4
3.Yas Tutmayı Açıklayan Yaklaşımlar.....	6
3.1.Freud (1917) Yas ve Melankoli.....	6
3.2. Lindemann (1944) Kayıp ve Yas.....	7
3.3.Engel (1964).....	12
3.4. Elizabeth Kübler-Ross (1969) Ölüm ve Ölmek Üzerine.....	12
3.5. Bowlby (1960) Bağlanma Teorisi.....	16
3.6. Worden (1991) Yas Görevleri Modeli.....	18
3.7. Rando (1993) Rando'nun Altı R Yas Süreci.....	20
3.8. Stroebe ve Schut (1999, 2001) İkili Süreç Modeli.....	24
3.9. Klass, Silverman ve Nickman (1996) Devam Eden Bağlar Teorisi.....	26
3.10. Neimeyer (2001) Anlam Yapma Teorisi.....	27
4. Kayba Bakış Açıları.....	29
5.Yas Çeşitleri/ Yas Neden Çeşitlidir.....	30
6. Normal Yas/ Karmaşık Yas.....	33
7.Kayıp Sonrası Tepkiler.....	36
8. Ailede Değişen Roller ve Aile Tepkileri.....	45
9. Yas Tutma Biçimleri.....	47

II. BÖLÜM

Maneviyat ve Yas	49
1. Yas ve Dini Başa Çıkma.....	51
2. İslam ve Ölen Kişi ile Devam Eden Bağlar.....	56
3. Yas Sürecini Etkileyen Manevi Faktörler.....	59

İçindekiler

3.1. Yas, Bilişsel Stratejiler ve Psikospiritüel Dönüşüm.....	59
3.2. Anlamlandırma ve Din İlişkisi.....	62
3.3. Bağışlayıcılık, Din ve Yas Arasındaki İlişki.....	65
3.4. Psikolojik Sağlamlık, Din ve Yas Süreci İlişkisi.....	70
3.5. Travma Sonrası Büyüme, Din ve Yas İlişkisi.....	74
3.6. Varsayımsal Dünyaya İnanç, Yas ve Din İlişkisi.....	79
3.7. Umut, Din ve Yas.....	81
3.8. Allah'a Teslimiyet ve Yas.....	83

III. BÖLÜM

Manevi Destek Hizmeti ve Kapsamına Bakış..... 85

1. Yas Sürecinde Manevi Destek Neleri İçerir.....	91
2. Yas Sürecinde Manevi Sıkıntı.....	94
3. Manevi Sıkıntı İçinde Olanlar İçin Manevi Destek Kaynakları.....	96
4. Yas Sürecinde Destek Ne Anlama Gelir.....	97
5. İletişim Becerileri.....	99
5.1. İletişim Türleri.....	100
5.1.1. Kinetik İletişim.....	100
5.1.2. Sözel İletişim.....	101
5.1.3. Sembolik İletişim.....	101
5.1.4. İletişimde Farkındalık.....	102
5.2. Sağlıklı İletişimi Etkileyen Faktörler.....	102
5.3. Etkili İletişim Örnekleri.....	107
5.4. Görüşmeye Başlamadan Önce Yapılması Gerekenler.....	109
5.5. Manevi Destekte İletişimle İlgili Temel İlkeler.....	110
5.5.1. Destek Verilen Kişi Odaklı Görüşme.....	111
5.5.2. Acil Durumlarda Manevi Destek.....	112
5.5.3. Ölüme Yakın Kişilerde ve Ailelerinde Yaygın Korku ve Endişeler.....	114
5.5.4. Yas Sürecindeki Kişilerde Dini Konularda Konuşma İsteği.....	115
5.5.5. Yaslı Kişiye Yaklaşımında Bazı İfadeleri Kullanma/Kullanmama.....	118
5.5.6. Dinlemenin Gücü ve Yardım Etme.....	120

İçindekiler

5.5.7. Etkili Dinlemede Temel Prensipler	121
6. Yaslı Bireylere Kendi Kendine Yardım Konusunda Tavsiyeler	125
7. Yas Sürecindeki Kişiyile Kendi Durumu ile İlgili Paylaşılabilir Diğer Bilgiler	130
8. Nefes Teknikleri	133
9. Normal Yas ve Karmaşık Yası Ayırt Etme	134
10. Manevi Destek Faaliyetleri Esnasında Dikkat Edilecek Hususlar	137
11. Bakım Veren Yası ve Maneviyat	141
12. Manevi Destek Uzmanları ve Tükenmişlik	143
13. Merhamet Yorgunluğu	146
14. Manevi Destek Uzmanları ve İş Yeri Maneviyatı	146
15. Bakım Verenler İçin Stresle Başa Çıkma	147

IV. BÖLÜM

Yas Sürecinde Anlamı Yeniden Yapılandırmada Bazı Yaklaşımlar ve Maneviyat

149

1. Kayba Uyumda Stratejiler	151
2. Bilişsel Davranışçı Terapi ve Yas	152
3. Farkındalık ve Kabullenme Terapileri	155
4. Bibliyoterapi	156
5. Naratif /Anlatı Terapisi	160
6. Yas ve Bibliyoterapi	163
6.1. Ölüm ile İlgili Bazı Ayet ve Tasavvuf Eserlerinden Verilebilecek Örnekler	165
6.2. İnsanın Değerli Oluşu ile İlgili Örnek	169
6.3. Yas Sürecindeki Kişinin Suçluluk, Öfke Hissine Yönelik Örnek	170
7. Beklenen Yas ve Saygınlık Terapisi	171
7.1. Ağır Hastaların Özellikleri	172
7.2. Saygınlık Terapisi	175
Kaynaklar	178

USA Fairfax İnova Hospital Chaplaincy

USA Fairfax İnova Hospital Chaplaincy

SONSÖZ

Normal yas sürecinde manevi destek sağlayabilmek için yas süreçleri ile ilgili bilgi sahibi olmak ve uygun basit iletişim becerilerine sahip olmak önemlidir. Ülkemizde manevi destek alanında çalışan uzmanlar ve 2014 yılından itibaren Ulus Devlet Hastanesi'nde çalışan, Ankara Üniversitesi Din Psikolojisi Anabilim Dalı yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden oluşan gönüllüler ilahiyat fakültesi mezunu oldukları için yeterli alan bilgisine sahiptirler. Yasın manevi yönlerini inceleyen, psikolojik süreçlerini ele alan bu ve benzeri çalışmaların alana birçok yönden katkı sağlamasını diliyorum.

KAYNAKLAR

- Ackerson, J., Scogin, F., McKendree-Smith, N., ve Lyman, R. D. (1998). Cognitive ve Bibliotherapy for Mild and Moderate Adolescent Depressive Symptomatology. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 66(4), 685.
- Akcer, N., ve Tura, G. (2020). Piktes' te Çalışan Rehberlik Danışmanlarının İkincil Travmatik Stres Düzeylerinin İncelenmesi. *Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi (BSEBD)*, 3(1), 1-13.
- Akyüz, M. (2017). Meme Kanseri Tanılı Hastalarda, Dindarlık Düzeyi ile Psikolojik Dayanıklılık ve Travma Sonrası Büyüme Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tıp Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Albayrak, A. ve Arıcı, İ. (2007). Elazığ'da Taziye Geleneği. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12, 33-44.
- Algül, H. (1986). Hz. Peygamber'de Anne Sevgisi. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 21-24.
- Altıok, H. Ö., Şengün, F., ve Üstün, B. (2011). Bakım: Kavram Analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 4(3), 137-140.
- Anbarcıoğlu, M. (1977). Mevlana Celaleddin-i Rum-ı'nın Hayat Ve Ölüm Hakkında Düşünceleri, *Doğu Dilleri Farsça, Arapça, Urduca, Hindoloji Ve Sino-loji Araştırmaları*, 2(3).
- Anderson, M. J., Marwit, S. J., Vandenberg, B., ve Chibnall, J. T. (2005). Psychological and Religious Coping Strategies of Mothers Bereaved by the Sudden Death of a Child. *Death Studies*, 29(9), 811-826.
- Anderson, M. J., Marwit, S. J., Vandenberg, B., ve Chibnall, J. T. (2005). Psychological and Religious Coping Strategies of Mothers Bereaved by the Sudden Death of a Child. *Death Studies*, 29(9), 811-826.
- Andersson, B., ve Öhlén, J. (2005). Being a Hospice Volunteer. *Palliative Medicine*, 19(8), 602-609.
- Angell, G. B., Dennis, B. G., ve Dumain, L. E. (1998). Spirituality, Resilience, and Narrative: Coping with Parental Death. *Families-in-Society*, 79(6), 615-630.
- Anisman, H. (2015). *Stress and Your Health: From Vulnerability to Resilience*. John Wiley & Sons.
- Apaydın, S. (2017). Kayıp ve Yas, Yas Danışmanlığı İçinde (Ed. Erdur Baker, Aksöz-Efe, İdil), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Archer, J., ve Rhodes, V. (1987). Bereavement and Reactions to Job Loss: A Comparative Review. *British Journal of Social Psychology*, 26(3), 211-224.
- Arizmendi, B. J., ve O'Connor, M. F. (2015). What Is "Normal" in Grief? *Australian Critical Care*, 28(2), 58-62.
- Aslan, B. (2017). İslam Hukukunda Ölenlerin Ardından Yapılan Bazı Uygulamaların Bidatle İlişkisi (Diyarbakır ve Mardin Örneği). *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8(16), 117-131.
- Arslan, H., ve Konuk Şener, D. (2009). Stigma, spiritüalite ve konfor kavramlarının Meleis' in kavram geliştirme sürecine göre irdelenmesi. *Maltepe Üni-*

- versitesi *Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(1), 51-58.
- Aşıkkutlu, E. (2006). 'Arkasından Ağlanması Sebebiyle Ölüye Azap Edilir' Hadisine Sosyo-Kültürel Bağlamda Bir Yaklaşım. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (31), 33-66.
- Atagün, M. İ., Balaban, Ö. D., Atagün, Z., Elagöz, M., ve Özpolat, A. Y. (2011). Kronik Hastalıklarda Bakım Veren Yükü. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(3), 513-552.
- Atalay, M. (2011). Dinsel Metin Okuyarak Psikolojik Zorluklarla Başa Çıkmak: Bibliyoterapinin Kapsamını Genişletmek. *Ekev Akademi Dergisi*. (48)23-52.
- Aydın, A. R. (2009). İnanma İhtiyacı ve Dini Ritüellerin Psikolojik Değeri. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 9(2), 87-100.
- Aydın, F., Zengin, M., Cevherli, K. ve Kaymaz, Y. (2016), Osmanlı Medreseleri: Eğitim, Yönetim ve Finans. İstanbul: Mahya Yayıncılık.
- Ayni, M. A. (2018). Tasavvuf Tarihi. İstanbul: Kayıhan Yayınları.
- Ayten, A. (2009). Affedicilik ve Din: Affetme Eğilimi ve Dindarlıkla İlişkisi Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (37), 111-128.
- Ayten, A., Göcen, G., Sevinç K. ve Öztürk, E., E. (2012). Dini Başa Çıkma, Şükür ve Hayat Memnuniyeti İlişkisi: Hastalar, Hasta Yakınları ve Hastane Çalışanları Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 12(2), 45-79.
- Ayten, A., Tura, H. (2017). Affetme ve Dindarlık, Hayat Memnuniyetini Nasıl Destekler? *İslami İlimler Dergisi*, 12(3).
- Azhar, M., ve Varma, S. (1995). Religious Psychotherapy as Management of Bereavement. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 91(4), 233-235.
- Back, A. L., Bauer-Wu, S. M., Rushton, C. H., ve Halifax, J. (2009). Compassionate Silence in the Patient-clinician Encounter: A Contemplative Approach. *Journal of Palliative Medicine*, 12(12), 1113-1117.
- Bal, F. (2018). Bibliyoterapi Uygulamasının Depresyon Üzerindeki Etkinliğinin Değerlendirilmesi. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JS-HSR)*, 5(24), 1630-1640.
- Balık, H. (2019). Modern Dönemde Taziye Geleneği: Taziye Evlerini (Batman Örneği). Doktora Tezi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Balk, D.E. (2004). Recovery Following Bereavement: An Examination of the Concept. *Death Studies*, 28(4), 361-374.
- Barrera, M., Alam, R., D'Agostino, N. M., Nicholas, D. B., ve Schneiderman, G. (2013). Parental Perceptions of Siblings' Grieving After a Childhood Cancer Death: A Longitudinal Study. *Death Studies*, 37(1), 25-46.
- Baugher, J. E. (2015). Pathways Through Grief to Hospice Volunteering. *Qualitative Sociology*, 38(3), 305-326.
- Başar, S. (2022). Gebelik Sürecinde Hastanede Manevi Bakım Uygulamaları. *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, (5), 47-72.

- Beavers, W. R., ve Hampson, R. B. (1993). Measuring Family Competence: The Beavers Systems Model. In F. Walsh (Ed.), *Normal Family Processes*. New York: Guilford Press.
- Beck, J. S. (2016). BDT Temelleri ve Ötesi. (Çev. Muzaffer Şahin.) İstanbul: Nobel Yayınları.
- Becker, G., ve Newsom, E. (2005). Resilience in the Face of Serious Illness Among Chronically Ill African Americans in Later Life. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 60(4), S214-S223.
- Behrens, R. D., Terrill, J. L. (2011). The Navigation Tools of Spiritual Mindfulness.
- Bekaroğlu, E. (2019). Kitapların Psikoterapide Bir Aracı Olarak Kullanımı: Vaka Örneği İle Biyoterapi Uygulaması. *Öz Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(94), 250-258.
- Belen, F. Z. (2016). Manevi Danışmanlıkta Bibliyoterapi Uygulama Örneği: Bibliyoterapinin Algılanan Stres Ve Dini Başa Çıkma Üzerindeki Etkisi. *Toplum Bilimleri Dergisi*. 10(19), 9-42
- Belen, F. Z., Özhavzalı, M., Selimoğlu, Ö., ve Yağız, F. T. (2019). Türk Tasavvuf Müziği Ve El Sanatı İle Yapılandırılmış Manevi Bakım Uygulaması: Kırıkale Şehit Anneleri Örneği.
- Bellet, B. W., Jones, P. J., Neimeyer, R. A., ve McNally, R. J. (2018). Bereavement Outcomes As Causal Systems: A Network Analysis of the Co-occurrence of Complicated Grief and Posttraumatic Growth. *Clinical Psychological Science*, 6(6), 797-809.
- Bellet, P. S., ve Maloney, M. J. (1991). The Importance of Empathy as an Interviewing Skill in Medicine. *Jama*, 266(13), 1831-1832.
- Berry, P., ve Planalp, S. (2009). Ethical Issues for Hospice Volunteers. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 25(6), 458-462.
- Berry, P., ve Planalp, S. (2009). Ethical Issues for Hospice Volunteers. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 25(6), 458-462.
- Bildik, T. (2013). Ölüm, Kayıp, Yas ve Patolojik Yas. *Ege Tıp Dergisi*, 52(4), 223-229.
- Bilmen, Ö. N. (1985). Kur'an-ı Kerim Meâli Âlisi ve Tefsiri. İstanbul: Bilmen Yayınevi.
- Bonanno, G. A. (2004). Loss, Trauma, and Human Resilience: Have We Underestimated the Human Capacity to Thrive After Extremely Aversive Events? *American Psychological Association*, 59, 20-28.
- Bonanno, G. A., Goorin, L., ve Coifman, K. G. (2008). Sadness and Grief. In M. Lewis, J. M. Haviland-Jones, ve L. F. Barrett (Eds.), *Handbook of Emotions*. The Guilford Press.
- Bonanno, G. A., Wortman, C. B., Lehman, D. R., Tweed, R. G., Haring, M., Sonnega, J., ... ve Nesse, R. M. (2002). Resilience to Loss and Chronic Grief: A Prospective Study from Preloss to 18-Months Postloss. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(5), 1150.

- Bonanno, G. A., Wortman, C. B., Lehman, D. R., Tweed, R. G., Haring, M., Sonnega, J., Carr, D. ve Nesse, R. M. (2002). Resilience to Loss and Chronic Grief: A Prospective Study from Preloss to 18-months Postloss. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(5), 1150.
- Bonanno, G. A., Wortman, C. B., ve Nesse, R. M. (2004). Prospective Patterns of Resilience and Maladjustment During Widowhood. *Psychology and Aging*, 19(2), 260.
- Bonanno, G.A., Kaltman, S. (2001). The Varieties of Grief Experience. *Clinical Psychology Review*, 21, 705-734.
- Boss, P. (1999). *Ambiguous Loss: Learning to Live with Unresolved Grief*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Boss, P. ve Yeats, J.R. (2014). Ambiguous Loss: A Complicated Type of Grief When Loved Ones Disappear. *Bereavement Care*, 33(2), 63-69.
- Bowlby, J. (1961). Processes of Mourning. *International Journal of Psycho-Analysis*, 42, 317-340.
- Bretherton, I. (1992). The Origins of Attachment Theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28(5), 759-775.
- Brewer-Smyth K. and Koenig H. G. (2014). Could Spirituality and Religion Promote Stress Resilience in Survivors of Childhood Trauma? *Issues in Mental Health Nursing*, 4, 251-256.
- Briggs, C. A., ve Pehrsson, D. E. (2008). Use of Bibliotherapy in the Treatment of Grief and Loss: A Guide to Current Counseling Practices. *Adultspan Journal*, 7(1), 32-42.
- Burckhardt, R., Manicavasagar, V., Batterham, P. J., ve Hadzi-Pavlovic, D. (2016). A Randomized Controlled Trial of Strong Minds: A School-based Mental Health Program Combining Acceptance and Commitment Therapy and Positive Psychology. *Journal of School Psychology*. 57, 41-52.
- Burke, L. A., Clark, K. A., Ali, K. S., Gibson, B. W., Smigelsky, M. A., ve Neimeyer, R. A. (2015). Risk Factors for Anticipatory Grief in Family Members of Terminally Ill Veterans Receiving Palliative Care Services. *Journal of Social Work in End-of-life & Palliative Care*, 11(3-4), 244-266.
- Burke, L. A., Clark, K. A., Ali, K. S., Gibson, B. W., Smigelsky, M. A. ve Neimeyer, R. A. (2015). Risk Factors for Anticipatory Grief in Family Members of Terminally Ill Veterans Receiving Palliative Care Services. *Journal of Social Work in End-of-life & Palliative Care*, 11(3-4), 244-266.
- Burke, L. A., Neimeyer, R. A., Holland, J. M., Dennard, S., Oliver, L., ve Shear, M. K. (2014). Inventory of Complicated Spiritual Grief: Development and Validation of a New Measure. *Death Studies*, 38(4), 239-250.
- Burke, L. A., Neimeyer, R. A., Holland, J. M., Dennard, S., Oliver, L., ve Shear, M. K. (2014). Inventory of Complicated Spiritual Grief: Development and Validation of a New Measure. *Death Studies*, 38(4), 239-250.
- Burke, L. A., Neimeyer, R. A., McDevitt-Murphy, M. E., Ippolito, M. R., ve Roberts, J. M. (2011). Faith in the Wake of Homicide: Religious Coping and Bereavement Distress in an African American Sample. *International Jour-*

- nal for the Psychology of Religion, 21(4), 289-307.
- Cahill, S. E. (1999). Emotional Capital and Professional Socialization: The Case of Mortuary Science Students (and me). *Social Psychology Quarterly*, 101-116.
- Caldeira, S., Carvalho, E. C., ve Vieira, M. (2013). Spiritual Distress-Proposing a New Definition and Defining Characteristics. *International Journal of Nursing Knowledge*, 24(2), 77-84.
- Caldeira, S., Timmins, F., de Carvalho, E. C., ve Vieira, M. (2017). Clinical Validation of the Nursing Diagnosis Spiritual Distress in Cancer Patients Undergoing Chemotherapy. *International Journal of Nursing Knowledge*, 28(1), 44-52.
- Calhoun LG, Cann A, Tedeschi RG, McMillan J. 2000; Correlational Test of the Relationship Between Posttraumatic Growth, Religion, and Cognitive Processing. *J Trauma Stress*, 521-527.
- Calhoun, L. G., Cann, A., Tedeschi, R. G. ve McMillan, J. (2000). A Correlational Test of the Relationship Between Posttraumatic Growth, Religion, and Cognitive Processing. *Journal of Traumatic Stress*, 13(3), 521- 527.
- Calhoun, L. G., ve Tedeschi, R. G. (1990). Positive Aspects of Critical Life Problems: Recollections of Grief. *Omega-Journal of Death and Dying*, 20(4), 265-272.
- Calhoun, L. G., ve Tedeschi, R. G. (2001). Posttraumatic Growth: The Positive Lessons of Loss.
- Campbell, M. W. (2002). Religious Coping in Alzheimer's Caregivers: Relationships and Potential Mediators. *Dissertation Abstracts International-B*, 63(02), 1017.
- Carter, J. H., Lyons, K. S., Lindauer, A. ve Malcom, J. (2012). Pre-death Grief in Parkinson's Caregivers: A Pilot Survey-based Study. *Parkinsonism & Related Disorders*, 18, 15-18.
- Cengil, M. (2003). Depresyonu Önlemede Dini İnancın Koruyucu Rolü. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 3(3), 129-152.
- Cerney, M. S., & Buskirk, J. R. (1991). Anger: The Hidden Part of Grief. *Bulletin of the Menninger Clinic*, 55(2), 228.
- Cesur, G. (2017). Karmaşık Yas: Bilişsel-Davranışçı Model Çerçevesinde Bir İnceleme. Yayınlanmamış Doktora Tez., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Chivukula, U., Kota, S., ve Nandinee, D. (2018). Burden Experience of Caregivers of Acute Lymphoblastic Leukemia: Impact of Coping and Spirituality. *Indian Journal of Palliative Care*, 24(2), 189.
- Chochinov, H. M. (2012). *Dignity Therapy: Final Words for Final Days*. OUP USA.
- Chochinov, H. M. (2012). *Dignity Therapy: Final Words for Final Days*. OUP USA.
- Chochinov, H. M., Kristjanson, L. J., Breitbart, W., McClement, S., Hack, T. F., Hassard, T., ve Harlos, M. (2011). Effect of Dignity Therapy on Distress and

- End-of-life Experience in Terminally Ill Patients: A Randomised Controlled Trial. *The Lancet Oncology*, 12(8), 753-762.
- Ciarrocchi, J. W., Schechter, D., J. Pearce, M., Koenig, H. G. ve Vasegh, S. (2014). Religious Cognitive Behavioral Therapy (Muslim Version), Ciarrocchi University Press.
- Ciarrochi, J., Parker, P., Kashdan T. B., Heaven P. C. L., Barkus E. (2015). "Hope and Emotional Well-Being: A Six-Year Study to Distinguish Antecedents, Correlates, and Consequences", *The Journal of Positive Psychology*, 10(6), 520-532.
- Claxton-Oldfield, S. (2016). Hospice Palliative Care Volunteers: A Review of Commonly Encountered Stressors, How They Cope with Them and Implications for Volunteer Training/Management. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 33(2), 201-204.
- Claxton-Oldfield, S., Crain, M., ve Claxton-Oldfield, J. (2007). Death Anxiety and Death Competency: The Impact of a Palliative Care Volunteer Training Program. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 23(6), 464-468.
- Claxton-Oldfield, S., Gibbon, L., ve Schmidt-Chamberlain, K. (2011). When to Say "Yes" and When to Say "No" Boundary Issues for Hospice Palliative Care Volunteers. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 28(6), 429-434.
- Claxton-Oldfield, S., ve Claxton-Oldfield, J. (2007). The Impact of Volunteering in Hospice Palliative Care. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 24(4), 259-263.
- Clucas, C., Chapman, H., ve Lovell, A. (2019). Nurses' Experiences of Communicating Respect to Patients: Influences and Challenges. *Nursing Ethics*, 26(7-8), 2085-2097.
- Cobb, S., ve Lindemann, E. (1943). Symposium on the Management of the Coconut Grove Burns at the Massachusetts General Hospital: Neuropsychiatric Observations. *Annals of Surgery*, 117(6), 814.
- Cohen, S., ve BLOCK, S. (2004). Issues in Psychotherapy with Terminally Ill Patients. *Palliative and Supportive Care*, 2(2), 181-189.
- Corr, C. A. (1992). A Task-based Approach to Coping with Dying. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 24(2), 81-94.
- Corr, C. A. (1993). Coping with Dying: Lessons That We Should and Should Not Learn from the Work of Elisabeth Kübler-Ross. *Death Studies*, 17(1), 69-83.
- Corr, C. A. (2015). Let's Stop "Staging" Persons Who Are Coping with Loss. *Illness, Crisis & Loss*, 23(3), 226-241.
- Corr, C. A. (2019). What Nursing Can Learn from a Proper Appreciation of the Five Stages. *Revista da Escola de Enfermagem da USP*, 53.
- Cufta, M. (2014). Kanser Hastalığı İle Başa Çıkımda Dini İnanç Ve Tutumların Rolü (Kosova Örneği), Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Currier, J. M., Mallot, J., Martinez, T. E., Sandy, C., ve Neimeyer, R. A. (2013).

- Bereavement, Religion, and Posttraumatic Growth: A Matched Control Group Investigation. *Psychology of Religion and Spirituality*, 5(2), 69.
- Currier, J. M., Mallot, J., Martinez, T. E., Sandy, C., ve Neimeyer, R. A. (2013). Bereavement, Religion, and Posttraumatic Growth: A Matched Control Group Investigation. *Psychology of Religion and Spirituality*, 5(2), 69-77.
- Cutcliffe, J. (2004). *The Inspiration of Hope in Bereavement Counseling*. Jessica Kingsley Publishers.
- Cutcliffe, J. R. (2004). The Inspiration of Hope in Bereavement Counseling. *Issues in Mental Health Nursing*, 25(2), 165-190.
- Cuttillo-Schmitter, T. A. (1996). Managing Ambiguous Loss in Dementia and Terminal Illness. *Journal of Gerontological Nursing*, 22(5), 32-39.
- Çalgan, Z., Yeğenoğlu, S., ve Aslan, D. (2009). Eczacılar da Mesleki Bir Sağlık Sorunu: Tükenmişlik. *Hacettepe University Journal of the Faculty of Pharmacy*, (1), 61-74.
- Çamuroğlu, M. İ. (2018). Yas-Kişisel Bir Yolculuk. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Çelik, S. ve Sayıl, I. (2003). Patolojik Yas Kavramına Yeni Bir Yaklaşım: Travmatik Yas. *Kriz Dergisi*, 11(2), 29-34.
- Çolak, G. V. ve Hocaoğlu, Ç. (2021). Kayıp ve Yas: Bir Gözden Geçirme. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 3(1), 56-62.
- De La Lama, L. B., ve De La Lama, L. (2011). Counseling a Terminally Ill Agnostic Seeking to Reclaim Spirituality: A Narrative Approach to Dying Well.
- Deitcher, H. (2019). Bibliotherapy and Teaching Jewish Texts: Medicine for the Mind. *Religious Education*, 114(1), 17-29.
- Demi, A. S., ve Miles, M. S. (1986). Bereavement. *Annual Review of Nursing Research*, 4(1), 105-123.
- Demircan, E. (2019). Hz. Peygamber'in Vefatı. Yüksek Lisans Tezi, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Demirci, M. (2017). Sorularla Tasavvuf ve Tarikatler. İstanbul: Mihrabad Yayınları.
- Denton, R. T., ve Martin, M. W. (1998). Defining Forgiveness: An Empirical Exploration of Process and Role. *American Journal of Family Therapy*, 26(4), 281-292.
- Dewi, I. P., ve Widiyanti, A. T. (2018). Qur'anic Therapy (Islamic Bibliotherapy) To Improve Religious Coping In Hemodialysis Patient. *Media Keperawatan Indonesia*, 1(3), 12-17.
- Dilmaç, B., Ekşi, F., ve Şimşir, Z. (2016). Psikolojik Danışma Deneyimi Yaşayanların Dini Başa Çıkma, Psikolojik İyi Olma ve Affetme Düzeyleri Arasındaki Yordayıcı İlişkiler: Bir Model Önerisi. A. Ayten, M. Koç, ve A. Ayten içinde, *Manevi Danışmanlık ve Rehberlik*, 1, 169-186.
- Dilmaç, B., Şimşir, Z., Boynueğri, S. T. (2017). Omurilik Felci Geçiren Bireylerin Yaşamında Din ve Maneviyat: Travma İle Başa Çıkımdan Travma Sonrası Manevi Gelişime Yolculuk. *Spiritual Psychology and Counseling*, 89-110.
- Dilmaç, B., ve Çifci, A. (2020). 14-18 Yaş Grubunda Tanrı Algısı İle Psikolojik Sağlık İlişkinin İncelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli*

- Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 14-28.
- Doğan, M. (2014). Dinlerde Ve İslam Kültüründe Sabır. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(5), 93-130.
- Doğan, M. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Travma Sonrası Gelişimlerinde İçsel Dini Motivasyon, Dini Başa Çıkma, Sabır ve Şükürün Rolü. *Electronic Turkish Studies*, 13(25).
- Doka, K. J. (2010). Grief, Multiple Loss and Dementia. *Bereavement Care*, 29(3), 15-20.
- Doyle, D. (2002). *Volunteers in Hospice and Palliative Care: A Handbook for Volunteer Service Managers*. Oxford, Oxford University Press.
- Dubose, J.T. (1997). The Phenomenology of Bereavement, Grief, and Mourning. *Journal of Religion and Health*, 36(4), 367-374.
- Dunbrack, J. (2005). The Information Needs of Informal Caregivers Involved in Providing Support to a Critically Ill loved One. *Health Canada*.
- Ekşi, H. (2001). Başa Çıkma, Dini Başa Çıkma ve Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma, Eğitim, İlahiyat ve Mühendislik Fakültesi Öğrencilerinin Karşılaştırılması. Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Ekşi, H. (2017). *Psikoterapi ve Psikolojik Danışmada Maneviyat*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Emanuel, E. J., Fairclough, D. L., Slutsman, J., Alpert, H., Baldwin, D., ve Emanuel, L. L. (1999). Assistance from Family Members, Friends, Paid Caregivers and Volunteers in the Care of Terminally Ill Patients. *New England Journal of Medicine*, 341(13), 956-963.
- Engel, G. L. (1964). Grief and Grieving. *AJN-The American Journal of Nursing*, 64(9), 93-98.
- Enright, R. D. (1996). Counseling within the Forgiveness Triad: On Forgiving, Receiving Forgiveness, and Self-forgiveness. *Counseling and Values*, 40(2), 107-126.
- Enright, R. D., ve Fitzgibbons, R. P. (2015). *Forgiveness Therapy: An Empirical Guide for Resolving Anger and Restoring Hope*. *American Psychological Association*.
- Erdem, M. (2005). Yaşlıya Bakım Verme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3), 101-106.
- Ergen Kahraman, M. (2021). Belirsiz Kayıp Üzerine Bir Çalışma: Alzheimer Hastalarına Bakım Veren Yakınlarının Bakım Veren Yası ve Depresyon, Anksiyete, Stres Düzeylerini Belirleyebilecek Bazı Değişkenlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Ergül, Ş., ve Bayık, A. (2004). Hemşirelik Ve Manevi Bakım. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 8(1), 37-45.
- Eryücel, S. (2013). Yaşam Olayları Ve Dini Başa Çıkma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(23), 251-271.
- Esen, N. ve Kayıklık, H. (2019). Şehit Ailelerinde, Gazilerde Ve Gazi Ailelerinde

- Sabır Ve Dini Başa Çıkma İlişkisi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 19(1), 225-236.
- Exline, J. J. ve Baumeister, R. F. (2000). Expressing Forgiveness and Repentance: Benefits and Barriers. In M. E. McCullough, K. I. Pargament, ve C. E. Thoresen (Eds.), *Forgiveness: Theory, Research, and Practice* (pp. 133-155). New York: Guilford Press.
- Exline, J. J., Yali, A. M., ve Lobel, M. (1999). When God Disappoints: Difficulty Forgiving God and Its Role in Negative Emotion. *Journal of Health Psychology*, 4(3), 365-379.
- Field, N. P. (2006). Continuing Bonds in Adaptation to Bereavement: Introduction. *Death Studies*, 30(8), 709-714.
- Fiori, K. L., Brown, E. E., Cortina, K. S., ve Antonucci, T. C. (2006). Locus of Control as a Mediator of the Relationship Between Religiosity and Life Satisfaction: Age, Race, and Gender Differences. *Mental Health, Religion and Culture*, 9(03), 239-263.
- Fitchett, G., Emanuel, L., Handzo, G., Boyken, L., ve Wilkie, D. J. (2015). Care of the Human Spirit And the Role of Dignity Therapy: A Systematic Review of Dignity Therapy Research. *BMC Palliative Care*, 14(1), 1-12.
- Flores, R. P. (2015). Brief Therapy Mindfulness: The Teaching Change. *Palibrio*.
- Freshman, B. (1999). An Exploratory Analysis of Definitions and Applications of Spirituality in The Workplace. *Journal of Organizational Change Management*, 12(4), 318-327.
- Freud, S. (1917). Mourning and Melancholia. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, 14, 237-258.
- Friedrich, E., ve Wüstenhagen, R. (2017). Leading Organizations Through the Stages of Grief: The Development of Negative Emotions Over Environmental Change. *Business & Society*, 56(2), 186-213.
- Gastil, R. W. (1996). The Process of Divorce Recovery: A Review of the Research.
- Generous, M. A., ve Keeley, M. (2017). Wished for And Avoided Conversations with Terminally Ill Individuals During Final Conversations. *Death Studies*, 41(3), 162-172.
- Germain, C. P. (1980). Nursing the Dying: Implications of Kübler-Ross' Staging Theory. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 447(1), 46-58.
- Gillies J., Neimeyer R.A. (2006). Loss, Grief, and the Search for Significance: Toward a Model of Meaning Reconstruction in Bereavement. *Journal of Constructivist Psychology*, 19, 31-65.
- Gillies, J. M., Neimeyer, R. A. ve Milman, E. (2015). The Grief and Meaning Reconstruction Inventory (GMRI): Initial Validation of a New Measure. *Death Studies*, 39(2), 61-74,
- Gillies, J., Neimeyer, R. A. ve Milman, E. (2014). The Meaning of Loss Codebook: Construction of a System for Analyzing Meanings Made in Bereavement. *Death Studies*, 38(4), 207-216.

- Gillies, J., Neimeyer, R. A., ve Milman, E. (2014). The Meaning of Loss Codebook: Construction of a System for Analyzing Meanings Made in Bereavement. *Death Studies*, 38(4), 207-216.
- Gizir, C. A. (2006). Bir Kayıp Sonrasında Zorluklar Yaşayan Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Yas Danışmanlığı Modeli. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 195-213.
- Gladding, S. T., ve Gladding, C. (1991). The ABC's of Bibliotherapy for School Counselors. *The School Counselor*, 39(1), 7-13.
- Glaser, B. G., ve Strauss, A. L. (1964). The Social Loss of Dying Patients. *The American Journal of Nursing*, 119-121.
- Goleman, D. (2014). Duygusal Zeka Neden IQ'dan Daha Önemlidir? (Çev. Banu Seçkin Yüksel), İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goss, R. ve Klass, D. (2005). Dead But Not Lost: Grief Narratives in Religious Traditions. Rowman Altamira.
- Govier, I. (2000). Spiritual Care in Nursing: A Systematic Approach. *Nursing Standard*, 14(17), 32.
- Govier, I. (2000). Spiritual Care in Nursing: A Systematic Approach, *Nursing Standard*, 17(32), 14-36.
- Göcen, G. (2015). Tüp Bebek Tedavisi Almış Kadınların Dini Başa Çıkma Süreçleri Ve Dini Yaşantıları Üzerine Nitel Bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 32.
- Gökçe, S. F. (2004). Stres Yönetimi: Bedene Yönelik Teknikler. *Türk Psikoloji Bülteni*, 10(34-35), 128-135.
- Grafanaki, S., ve McLeod, J. (1995). Client and Counsellor Narrative Accounts of Congruence During the Most Helpful and Hindering Events of an Initial Counselling Session. *Psychology Quarterly*, 8(4), 311-324.
- Greeff A., and Human B. (2004). Resilience in Families in Which a Parent Has Died. *American Journal of Family Therapy*. 1, 27-42.
- Greeff, A. P. ve Human, B. (2004). Resilience in Families in Which a Parent Has Died. *The American Journal of Family Therapy*, 32:1, 27-42.
- Greeff, A. P., ve Human, B. (2004). Resilience in Families in Which a Parent Has Died. *The American Journal of Family Therapy*, 32(1), 27-42.
- Gregory, R. J., Schwer Canning, S., Lee, T. W., ve Wise, J. C. (2004). Cognitive Bibliotherapy for Depression: A Meta-Analysis. *Professional Psychology: Research and Practice*, 35(3), 275.
- Grof, S., ve Grof, C. (1990). The Stormy Search for Self: A Guide to Personal Growth Through Transformational Crises. Los Angeles: J. P. Tarcher.
- Gunnestad, A. VE Thwala, S.L. (2011). Resilience and Religion in Children and Youth in Southern Africa. *International Journal of Children's Spirituality*, 16(2), 169-185.
- Guo, Q., ve Jacelon, C. S. (2014). An Integrative Review of Dignity in End-of-life care. *Palliative Medicine*, 28(7), 931-940.
- Gürses, İ. (2008). Yükleme Teorisi ve Din İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(2), 359-377.

- Gürsu, O. (2022). Yurt Dışında Yapılan Din ve Yaşlanma Çalışmaları Üzerine Bir İnceleme. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 26(1), 395-414.
- Hacıgökmen, M. A. (2013). Türklerde Yas Adeti Temelleri Ve Sonuçları, Tarihçiliğe Adanmış Bir Ömür: Prof. Dr. Nejat Göyünç'e Armağan. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 393-423.
- Hall, M. T. S. (2018). The Effects of Christianity on Adult Resiliency when Overcoming Grief.
- Haque, A., ve Keshavarzi, H. (2014). Integrating Indigenous Healing Methods in Therapy: Muslim Beliefs and Practices. *International Journal of Culture and Mental Health*, 7(3), 297-314.
- Hardiman, P., ve Simmonds, J. G. (2013). Spiritual Well-being, Burnout and Trauma in Counsellors and Psychotherapists. *Mental Health, Religion & Culture*, 16(10), 1044-1055.
- Harmancı, M. (2014). Kutlu Başlangıçtan Ebedi İstirahatgaha: Türk Tasavvuf Edebiyatında Toprak Algısı. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 13(13), 23-38.
- Harris, R. (2016). ACT'yi Kolay Öğrenmek: İlkeler ve Ötesi İçin Hızlı Bir Başlangıç. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Hawthorne, D. M., Youngblut, J. M., ve Brooten, D. (2016). Parents' Spirituality, Grief, and Mental Health at 1 and 3 Months After Their Infant's/Child's Death in an Intensive Care Unit. *Journal of Pediatric Nursing*, 31(1), 73-80.
- Heath, M. A., Leavy, D., Hansen, K., Ryan, K., Lawrence, L., ve Gerritsen Sonntag, A. (2008). Coping with Grief: Guidelines and Resources for Assisting Children. *Intervention in School and Clinic*, 43(5), 259-269.
- Hedtke, L. (2014). Creating Stories of Hope: A Narrative Approach to Illness, Death and Grief. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 35(1), 4-19.
- Hegge, M. (1991). A Qualitative Retrospective Study of Coping Strategies of Newly Widowed Elderly: Effects of Anticipatory Grieving on the Caregiver. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 8(4), 28-34.
- Hendricks, R. K., Demjén, Z., Semino, E., ve Boroditsky, L. (2018). Emotional Implications of Metaphor: Consequences of Metaphor Framing for Mindset About Cancer. *Metaphor and Symbol*, 33(4), 267-279.
- Hetzendorfer, R. (2014). *Pastoral Counseling Handbook: A Guide to Helping the Hurting*. Nazarene Publishing House.
- Hipp, L. L., ve Davis, D. (1987). Using Experiential Techniques In Hospice Volunteer Training. *Tfte Journal of Volunteer Administration*, 30-46.
- Hodge, D. R. (2003). The Intrinsic Spirituality Scale: A New Six-item Instrument for Assessing the Salience of Spirituality as a Motivational Construct. *Journal of Social Service Research*, 30(1), 41-61.
- Hodge, D.R. (2011). Alcohol Treatment and Cognitive- Behavioral Therapy: Enhancing Effectiveness by Incorporating Spirituality and Religion. *Social Work*. 56(1), 21- 31
- Hogan, K. (2003). Can't Get Through: Eight Barriers to Communication. Peli-

- can Publishing.
- Hong, Y. J. (2009). *The Influence of Perceived Workplace Spirituality on Job Satisfaction, Intention to Leave, and Emotional Exhaustion Among Community Mental Health Center Workers in the State of Kansas* (Doctoral Dissertation, University of Kansas).
- Holley, C. K., ve Mast, B. T. (2009). The Impact of Anticipatory Grief on Caregiver Burden in Dementia Caregivers. *The Gerontologist*, 49(3), 388-396.
- Horowitz, M. J., Siegel, B., Holen, A., Bonanno, G. A., Milbrath, C., ve Stinson, C. H. (2003). Diagnostic Criteria for Complicated Grief Disorder. *Focus*, 1(3), 290-298.
- Horowitz, M.J. (1990). A Model of Mourning: Change in Schemas of Self and Other. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 38, 297-324.
- Hottensen, D. (2010). Anticipatory Grief in Patients with Cancer. *Clinical Journal of Oncology Nursing*, 14(1).
- Hudson, P. L., Aranda, S., ve Kristjanson, L. J. (2004). Meeting the Supportive Needs of Family Caregivers in Palliative Care: Challenges for Health Professionals. *Journal of Palliative Medicine*, 7(1), 19-25.
- Huguelet, P., ve Koenig, H. G. (2009). *Religion and Spirituality in Psychiatry*. Cambridge University Press.
- Humphrey, G. M., ve Zimpfer, D. G. (2007). *Counseling for Grief and Bereavement*. Sage.
- Humphrey, K. M. (2009). *Counseling Strategies for Loss and Grief*. Alexandria, VA: American Counseling Association.
- İşık, M. (2020). 'İnsan Ölünce Dünyadaki Eylemleri Biter; Üç Tip Hariç' Hadisinden Hareketle, "Model İnsan", *Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13 (70), 1152-1161.
- İlbay, M. N. (2019). Asr-ı Saadetler Cenazenin Techiz, Tefkin, Tefdin İşlemleri İle Kabir Ziyareti Ve Taziye Uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi, İslam Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Jacinto, G. A. (2010). The Self-Forgiveness Process of Caregivers After the Death of Care-receivers Diagnosed with Alzheimer's Disease. *Journal of Social Service Research*, 36(1), 24-36.
- Jacobs, S., Hansen, F., Kasl, S., Ostfeld, A., Berkman, L., Kim, K. (1990). Anxiety Disorders During Acute Bereavement: Risk and Risk Factors. *Journal of Clinical Psychiatry*, 51, 269-274.
- James, J. W., ve Friedman, R. (2009). *The Grief Recovery Handbook, 20th Anniversary Expanded Edition: The Action Program for Moving Beyond Death, Divorce, and Other Losses Including Health, Career, and Faith*. Harper Collins.
- Janoff-Bulman, R. (1989). Assumptive Worlds and the Stress of Traumatic Events: Applications of the Schema Construct. *Social Cognition*, 7(2), 113.
- Joseph, S., Murphy, D., ve Regel, S. (2012). An Affective-cognitive Processing Model of Post-traumatic Growth. *Clinical Psychology ve Psychotherapy*, 19(4), 316-325.

- Kacperck, L. (1997). Non-verbal Communication: The Importance of Listening. *British Journal of Nursing*, 6(5), 275-279.
- Kara, E. (2017). A Qualitative Research on University Students' Religious Approaches During the Grieving Process. *Spiritual Psychology and Counseling*, 2(2), 203-223.
- Karahan, A. Y., ve İslam, S. (2013). Fiziksel Engelli Çocuk ve Yaşlı Hastalara Bakım Verme Yükü Üzerine Bir Karşılaştırma Çalışması. *Clinical and Experimental Health Sciences*, 3(5).
- Karahan, F. (2014). Empatik Beceri ve İnsan Doğası Anlayışı. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 11(1), 204-211.
- Karakaş, A., ve Koç, M. (2014). Stresle Başa Çıkma Ve Dini Başa Çıkma Yöntemleri Arasındaki İlişki: Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 610-631.
- Karataş, K., ve Baloğlu, M. (2019). Tevekkülün Psikolojik Yansımaları. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 19(1), 110-118.
- Kasapoğlu, A. (2015). "Ağlama" Olgusu Modern Psikoloji ve Kur'an Eksenli Bir Yaklaşım. *İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6(1), 9-43.
- Kathomi, K., Murage, J. K., ve Thuku, P. (2022). Coping with Bereavement: Strategies of Addressing Spiritual, Emotional and Material Challenges Among Widows in ACK Embu Diocese. *Journal of Arts and Humanities*, 11(05), 33-40
- Kavas, E. ve Kavas, N. (2014). Manevi Destek Algısı (MDA) Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliliği ve Güvenirliği. *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 905-915.
- Kayıklık, H. (2009). Tasavvuf Psikolojisi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kearney, K. S., ve Hyle, A. E. (2006). A Look Through the Kubler-Ross Theoretical Lens. *Theoretical Frameworks in Qualitative Research*, 1, 109-128.
- Kelley, M. M., ve Chan, K. T. (2012). Assessing the Role of Attachment to God, Meaning, and Religious Coping as Mediators in the Grief Experience. *Death Studies*, 36(3), 199-227.
- Kessler, D. (2019). *Finding Meaning: The Sixth Stage of Grief*. Simon and Schuster.
- Kılınç, S., ve Torun, F. (2011). Adil Dünya İnancı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(1), 1.
- Kırcalı, E. (2020). Yas Sürecinin Yordayıcıları: Geçmiş Deneyimler, Duygu Düzenleme Becerisi, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Destek ve Başa Çıkma Becerileri. Yüksek Lisans Tezi, Psikoloji Anabilim Dalı, Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Kızılgeçit, M. (2021). Yalnızlık Umutsuzluk ve Dindarlık. İstanbul: MÜ İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
- Klass, D. (1988). John Bowlby's Model of Grief and the Problem of Identification. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 18(1), 13-32.
- Klass, D. (2006). Continuing Conversation About Continuing Bonds. *Death Studies*, 30(9), 843-858.

- Klass, D., Silverman, P. R., ve Nickman, S. (1996). *Continuing Bonds: New Understandings of Grief*. Taylor & Francis.
- Klass, D., Silverman, P. R., ve Nickman, S. (1996). *Continuing Bonds: New Understandings of Grief*. Taylor & Francis.
- Klein, M. (2008). *Sevgi Suçluluk ve Onarım*. İstanbul: Kanat Kitap.
- Klimasiński, M., Baum, E., Praczyk, J., Ziemkiewicz, M., Springer, D., Cofta, S., ve Wiczorowska-Tobis, K. (2022). Spiritual Distress and Spiritual Needs of Chronically Ill Patients in Poland: A Cross-Sectional Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(9), 5512.
- Kobasa, S. C. (1982). Commitment and Coping in Stress Resistance Among Lawyers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42(4), 707-717.
- Kobasa, S. C. (1982). The Hardy Personality: Toward a Social Psychology of Stress and Health. *Social Psychology of Health and Illness*, 4, 3-32.
- Kobasa, S. C., ve Puccetti, M. C. (1983). Personality and Social Resources in Stress Resistance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(4), 839-850.
- Konigsberg, R. D. (2011). *The truth about grief: The myth of its five stages and the new science of loss*. Simon and Schuster.
- Kök, T. (2020). *Psikolojik İlk Yardım*. İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Kula, N. (2002). Deprem ve Dini Başa Çıkma. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 234-255.
- Kula, N. (2002). Deprem ve Dini Başa Çıkma. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 234-255.
- Kula, N. (2007). Mesnevideki Bedensel Engelli Birey Örneklerinin Yer Aldığı Hikâyelerin Engellilerin Sorunlarıyla Baş Etmesindeki Rolü. *Türk İslam Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi* *Mevlana Özel Sayısı*, 171-191.
- Kübler-Ross, E. (1972). On Death and Dying. *JAMA*, (221)2, 174-179.
- Kübler-Ross, E. (2010). *Ölüm ve Ölmek Üzerine*. (Çev. E. Uşşaklı) Ankara: April Yayıncılık.
- Kübler-Ross, E., ve Kessler, D. (2005). On Grief and Grieving: Finding the Meaning of Grief Through the Five Stages of Loss. Simon and Schuster.
- Küçükcan, T. Ve Köse, A. (2000). *Doğal Afetler ve Din*, İstanbul: İSAM Yayınları.
- Kwon, S., Kim, M., ve Choi, S. (2020). Nurses' Experiences of Providing "Sensitive Nursing Care" for Terminally-ill Individuals with Cancer: A Qualitative Study. *European Journal of Oncology Nursing*.
- Lafarge C., Mitchell K. ve Fox P. (2017). Posttraumatic Growth Following Pregnancy Termination for Fetal Abnormality: The Predictive Role of Coping Strategies and Perinatal Grief. *Anxiety, Stress, & Coping*, 30(5):536-550.
- Lai, C., Luciani, M., Di Mario, C., Galli, F., Morelli, E., Ginobbi, P. Aceto ve Lombardo, L. (2018). Psychological Impairments Burden and Spirituality in Caregivers of Terminally Ill Cancer Patients. *European Journal of Cancer Care*, 27(1), e12674.
- Langer, N. (2004). Resiliency and Spirituality: Foundations of Strengths Perspe-

- ctive Counseling with the Elderly. *Educational Gerontology*, 30(7), 611-617.
- Lee, S. A., Roberts, L. B., ve Gibbons, J. A. (2013). When Religion Makes Grief Worse: Negative Religious Coping as Associated with Maladaptive Emotional Responding Patterns. *Mental Health, Religion ve Culture*, 16(3), 291-305.
- Lee, S. A., Roberts, L. B., ve Gibbons, J. A. (2013). When Religion Makes Grief Worse: Negative Religious Coping as Associated with Maladaptive Emotional Responding Patterns. *Mental Health, Religion & Culture*, 16(3), 291-305.
- Lendrum, S., ve Syme, G. (2008). Gift of Tears: A Practical Approach to Loss and Bereavement in Counselling and Psychotherapy. *Routledge*.
- Leong Abdullah, M. F. I., Hami, R., Appalanaido, G. K., Azman, N., Mohd Shariff, N., ve Md Sharif, S. S. (2019). Diagnosis of Cancer Is Not a Death Sentence: Examining Posttraumatic Growth and Its Associated Factors in Cancer Patients. *Journal of Psychosocial Oncology*, 37(5), 636-651.
- LeRoy, B. S., Veach, P. M., ve Callanan, N. P. (Eds.). (2020). *Genetic Counseling Practice: Advanced Concepts and Skills*. John Wiley & Sons.
- Lichtenthal, W. G., Burke, L. A., ve Neimeyer, R. A. (2011). Religious Coping and Meaning Making Following the Loss of a Loved One. *Counselling and Spirituality*, 30(2), 113-135
- Lichtenthal, W.G., Cruess, D.G. (2010). Effects of Directed Written Disclosure on Grief and Distress Symptoms Among Bereaved Individuals. *Death Studies*, 34, 475-99.
- Lichtenthal, W.G., Currier, J.M., Neimeyer, R.A., Keesee, N.J. (2010). Sense and Significance: A Mixed Methods Examination of Meaning-making Following the Loss of One's Child. *Journal of Clinical Psychology*, 66, 791-812.
- Lindemann, E. (1944). Symptomatology and Management of Acute Grief. *American Journal of Psychiatry*, 101(2), 141-148.
- Lindemann, E. (1944). Symptomatology and Management of Acute Grief. *American Journal of Psychiatry*, 101(2), 141-148.
- Lindemann, E. (1994). Symptomatology and Management of Acute Grief. *American Journal of Psychiatry (The American Journal of Psychiatry)*, 151, 155-160.
- LoConte, N. K., Else-Quest, N. M., Eickhoff, J., Hyde, J., ve Schiller, J. H. (2008). Assessment of Guilt and Shame in Patients with Non-small-cell Lung Cancer Compared with Patients with Breast and Prostate Cancer. *Clinical Lung Cancer*, 9(3), 171-178.
- Lövgren, M., Sveen, J., Steineck, G., Wallin, A. E., Eilertsen, M. E. B., ve Kreciberger, U. (2019). Spirituality and Religious Coping Are Related to Cancer-bereaved Siblings' Long-term Grief. *Palliative & Supportive Care*, 17(2), 138-142.
- Luterman, D. (2020). On Teaching Counseling: Getting Beyond Informational Counseling. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 29(2), 903-908.

- Lynch, M., Dahlin, C., Hultman, T., ve Coakley, E. E. (2011). Palliative Care Nursing: Defining the Discipline? *Journal of Hospice & Palliative Nursing*, 13(2), 106-111.
- Macchi, Z. A., Koljack, C. E., Miyasaki, J. M., Katz, M., Galifianakis, N., Prier, L. P., Stefan H. Sillau ve Kluger, B. M. (2020). Patient and Caregiver Characteristics Associated with Caregiver Burden in Parkinson's Disease: A Palliative Care Approach. *Ann Palliat Med*, 9(1), 24-33.
- Madigan, S. (2016). *Naratif Terapi*. İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Malkinson, R. (2009). *Bilişsel Yas Terapisi*. (Çev. SK Akbaş). Ankara: HYB Yayıncılık.
- Mallon, B. (2008). *Dying, Death and Grief: Working with Adult Bereavement*. Sage.
- Mangione, L., Lyons, M., ve DiCello, D. (2016). Spirituality and Religion in Experiences of Italian American Daughters Grieving Their Fathers. *Psychology of Religion and Spirituality*, 8(3), 253.
- Maraş, A. (2014). Komplike Yas: Derleme ve Vaka Çalışması. *Ayna: Klinik Psikoloji Dergisi*, 1(1), 41-59.
- Marrone, R. (1997). *Death, Mourning and Caring*: Pacific Grove, CA : Brooks/Cole/ Wadsworth.
- Marrone, R. (1999). Dying, Mourning, and Spirituality: A Psychological Perspective. *Death Studies*, 23(6), 495-519.
- Marrone, R. (1999). Dying, Mourning and Spirituality: A Psychological Perspective. *Death Studies*, 23(6), 495-519.
- Marrone, R. (1999). Dying, Mourning, and Spirituality: A Psychological Perspective. *Death Studies*, 23(6), 495-519.
- Martinčeková, L., ve Klatt, J. (2017). Mothers' Grief, Forgiveness, and Posttraumatic Growth After the Loss of a Child. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 75(3), 248-265.
- Maton, K. (1989). The Stress-buffering Role of Spiritual Support: Cross-sectional and Prospective Investigations. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 28, 310-323.
- Matthews, L. T., ve Marwit, S. J. (2004). Examining the Assumptive World Views of Parents Bereaved by Accident, Murder, and Illness. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 48(2), 115-136.
- McClement, S., Chochinov, H. M., Hack, T., Hassard, T., Kristjanson, L. J., ve Harlos, M. (2007). Dignity Therapy: Family Member Perspectives. *Journal of Palliative Medicine*, 10(5), 1076-1082.
- McCurley, S., Lynch, R., ve Jackson, R. (2012). *The Complete Volunteer Management Handbook*. London, Directory of Social Change.
- McIntosh, D., Silver, R. C., ve Wortman, C. B. (1993). Religion's Role in Adjustment to a Negative Life Event: Coping with the Loss of a Child. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 812-821.
- McIntosh, D., Silver, R. C., ve Wortman, C. B. (1993). Religion's Role in Adjustment to a Negative Life Event: Coping with the Loss of a Child. *Journal of*

- Personality and Social Psychology*, 65, 812-821.
- McKee, M., Kelley, M. L., Guirguis-Younger, M., MacLean, M., ve Nadin, S. (2010). It Takes a Whole Community: The Contribution of Rural Hospice Volunteers to Whole-person Palliative Care. *Journal of Palliative Care*, 26(2), 103-111.
- McLeod, J., ve McLeod, J. (2011). *Counselling Skills: A Practical Guide For Counsellors And Helping Professionals: A Practical Guide for Counsellors and Helping Professionals*. McGraw-Hill Education (UK).
- McMillen, P. S., ve Pehrsson, D. E. (2004). Bibliotherapy for Hospital Patients. *Journal of Hospital Librarianship*, 4(1), 73-81.
- Meert, K. L., Thurston, C. S., ve Briller, S. H. (2005). The Spiritual Needs of Parents at the Time of Their Child's Death in the Pediatric Intensive Care Unit and During Bereavement: A Qualitative Study. *Pediatric Critical Care Medicine*, 6(4), 420-427.
- Michael, C., ve Cooper, M. (2013). Post-traumatic Growth Following Bereavement: A Systematic Review of the Literature. *Counselling Psychology Review*, 28(4), 18-33.
- Mevlana Celaleddin Rumi, (2009). *Fihî Ma Fihî*. (Çev. Abdülbaki Gölpınarlı). İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Mevlana Celaleddin Rumi, (1957). *Divan-ı Kebir I-V*. (Çev. Abdülbaki Gölpınarlı). İstanbul: Ötügen Yayınları.
- Mevlana Celaleddin Rumi, (1964). *Rubailer*. (Çev. Abdülbaki Gölpınarlı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Miroğlu, İ. (1985). Türk İslâm Dünyasında Vakıfların Yeri. *II. Vakıf Haftası Dergisi*, 122-123.
- Mollaibrahimoğlu, C. C. (2018). Ölünün Ardından Ağlamaya Dair Rivayetlerin Değerlendirilmesi. *Tasavvur/Tekirdağ İlahiyat Dergisi*, 4(2), 540-562.
- Motenko, A. K. (1989). The Frustrations, Gratifications and Well-being of Dementia Caregivers. *The Gerontologist*, 29(2), 166-172.
- Mukaria, E. M., ve Mukaria, A. R. (2019). The Traditional Understanding of Grief Among Ameru in Kenya. *Jumuga Journal of Education, Oral Studies, and Human Sciences (JJEOSHS)*, 2(1), 1-10.
- Murat, A., ve Kızılgeçit, M. (2017). Dini Başa Çıkma ve Psikopatoloji İlişkisi. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6(11), 111-151.
- Murat, A., ve Kızılgeçit, M. (2017). Dini Başa Çıkma Ve Psikopatoloji İlişkisi (Rize Örneği). *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6(11), 111-151.
- Nancy Aycok, R. N., ve Deborah Boyle, R. N. (2009). Interventions to Manage Compassion Fatigue in Oncology Nursing. *Clinical Journal of Oncology Nursing*, 13(2), 183.
- Neal, J. (2000). Work As Service to Divine: Giving Our Gifts Selflessly and With Joy. *American Behavioral Scientist* 43(8), 1316-1333.
- Neimeyer, R. (1999). Narrative Strategies in Grief Therapy. *Journal of Constructivist Psychology*, 12, 65-85.

- Neimeyer, R. A. (2000). Searching for the Meaning of Meaning: Grief Therapy and the Process of Reconstruction. *Death Studies*, 24(6), 541-558.
- Neimeyer, R. A. (2001). The Language of Loss: Grief Therapy as a Process of Meaning Reconstruction.
- Neimeyer, R. (2005). Grief, Loss, and the Quest for Meaning: Narrative Contributions to Bereavement Care. *Bereavement Care*, 24(2), 27-30.
- Neimeyer, R. A. (2011). Reconstructing Meaning in Bereavement. *Rivista di Psichiatria*, 46(5), 332-336
- Neimeyer, R. A. ve Sands, D. C. (2011). Meaning Reconstruction in Bereavement: From Principles to Practice. In R. A. Neimeyer, H. Winokuer, D. Harris ve G. Thornton (Eds.), *Grief and Bereavement in Contemporary Society: Bridging Research and Practice*. New York: Routledge
- Neimeyer, R. A., Baldwin, S. A., ve Gillies, J. (2006). Continuing Bonds and Reconstructing Meaning: Mitigating Complications in Bereavement. *Death Studies*, 30(8), 715-738.
- Neimeyer, R. A., Harris, D. L., Winokuer, H. R. ve Thornton, G. F. (2011). *Grief and Bereavement in Contemporary Society: Bridging Research and Practice*. Routledge.
- Neimeyer, R. A., Klass, D. ve Dennis, M. R. (2014). A Social Constructionist Account of Grief: Loss and the Narration of Meaning. *Death Studies*, 38(8), 485-498.
- Neimeyer, R. A., Klass, D., ve Dennis, M. R. (2014). A Social Constructionist Account of Grief: Loss and the Narration of Meaning. *Death Studies*, 38(8), 485-498.
- Neimeyer, R. A., ve Burke, L. A. (2011). Complicated Grief in the Aftermath of Homicide: Spiritual Crisis and Distress in an African American Sample. *Religions*, 2(2), 145-164.
- Neimeyer, R. A., ve Burke, L. A. (2015). Loss, Grief, and Spiritual Struggle: The Quest for Meaning in Bereavement. *Religion, Brain ve Behavior*, 5(2), 131-138.
- Nelson, C. J., Rosenfeld, B., Breitbart, W., ve Galietta, M. (2002). Spirituality, Religion, and Depression in the Terminally Ill. *Psychosomatics*, 43(3), 213-220.
- Neuberger, J. (2018). *Caring for Dying People of Different Faiths*. CRC Press.
- Newman, L. (2004). Elisabeth Kübler-Ross. *British Medical Journal*, 329(7466), 627.
- Nissen-Lie, H. A., Orlinsky, D. E., ve Rønnestad, M. H. (2021). The Emotionally Burdened Psychotherapist: Personal and Situational Risk Factors. *Professional Psychology: Research and Practice*, 52(5), 429.
- Oates JR, Maani-Fogelman PA. (2018). *Nursing Grief and Loss*. In: StatPearls. StarPearls Publishing, Treasure Island (FL).
- Oates, W. E. (1997). *Grief, Transition, and Loss: A Pastor's Practical Guide*. Fortress Press.
- Ok, Ü. (2012), İnanç Bakım ve Danışmanlığı: Bir Model Geliştirme Denemesi,

- I. Din Hizmetleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı İçinde 550-574. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Okyayuz, Ü. (1995). Ölüm ve Ölümcül Hastalık. *Kriz Dergisi*, 3(1), 167-171.
- Onyechi, K. C. N., Onuigbo, L. N., Eseadi, C., Ikechukwu-Illomuanya, A. B., Nwaubani, O. O., Umoke, P. C., ... ve Utoh-Ofong, A. N. (2016). Effects of Rational-emotive Hospice Care Therapy on Problematic Assumptions, Death Anxiety, and Psychological Distress in a Sample of Cancer Patients and Their Family Caregivers in Nigeria. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(9), 929.
- Öner, U. (2007). Bibliyoterapi. Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. *Journal of Arts and Sciences*, 7, 133-150.
- Özdoğan, Ö. (2005). İsimli Hayatlar. Antalya: Lotus Yayınevi.
- Özdoğan, Ö. (2006). İnsanı Anlamaya Yönelik Bir Yaklaşım: Pastoral Psikoloji. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 47(2), 127-141.
- Özdoğan, Ö. (2008). İnsana Manevi-psikolojik yaklaşım. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 49(2), 77-102.
- Özpulat Olgun, T. (1999). Travmatik Kayıpların Ardından Gelişen Yas Sürecini Belirleyen Etmenler. Uzmanlık Tezi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Paradis, L. F., ve Usui, W. M. (1989). Hospice Staff and Volunteers: Issues for Management. *Journal of Psychosocial Oncology*, 7(1-2), 121-140.
- Pargament, K. I. (1997). The Psychology Of Religion And Coping: Theory, Research, and Practice. New York: Guilford Press.
- Pargament, K. I. ve Park, C. L. (1997). In Times of Stress: The Religion-coping Connection. In B. Spilka ve D. M. McIntosh (Eds.), *Psychology of Religion: Theoretical Approaches* (pp. 43- 53). Boulder: Westview Press.
- Pargament, K., Smith, B., Koenig, H. ve Perez, L. (1998). Patterns of Positive and Negative Religious Coping with Major Life Stressors. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 37, 710-724.
- Park, C. L. (2010). Making Sense of the Meaning Literature: An Integrative Review of Meaning Making and Its Effects on Adjustment to Stressful Life Events. *Psychological Bulletin*, 136(2), 257.
- Parkes, C. M. (1965). Bereavement and Mental Illness: Part 1. A Clinical Study of the Grief of Bereaved Psychiatric Patients. *British Journal of Medical Psychology*, 38(1), 1-12.
- Parrot, L. (1999). Grieving the Death of a Spouse. *Journal of Psychology and Christianity*, 18(4), 330-337.
- Patchner, M. A., ve Finn, M. B. (1988). Volunteers: The Life-line of Hospice. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 18(2), 135-144.
- Patrick, P. K. (1987). Hospice Caregiving: Strategies to Avoid Burnout and Maintain Self-preservation. *The Hospice Journal*, 3(2-3), 223-253.
- Pawlow, L., Pomerantz, A., ve Sullivan, B. F. (2007). Protecting Undergraduate Volunteers: Balancing Confidentiality with the Duty to Protect and/or Warn. *Training and Education in Professional Psychology*, 1(2), 147.

- Payne, S. (2002). Dilemmas in the Use of Volunteers to Provide Hospice Bereavement Support: Evidence from New Zealand. *Mortality*, 7(2), 139-154.
- Pearce, M. ve Koenig, H.G. (2013). "Cognitive Behavioural Therapy for the Treatment of Depression in Christian Patients with Medical Illness". *Journal Mental Health, Religion & Culture*, 16(7).
- Peker, H. (2011). Din Psikolojisi. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Peker, H. (1993), Tasavvuf Psikolojisi, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 35-52.
- Perry, B., Toffner, G., Merrick, T., ve Dalton, J. (2011). An Exploration of the Experience of Compassion Fatigue in Clinical Oncology Nurses. *Canadian Oncology Nursing Journal*, 21(2), 91-97.
- Pesut, B., Hooper, B., Lehbauer, S., ve Dalhuisen, M. (2014). Promoting Volunteer Capacity in Hospice Palliative Care: A Narrative Review. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 31(1), 69-78.
- Peterson, C., ve Park, N. (2009). Classifying and Measuring Strengths of. *Oxford Handbook of Positive Psychology*, 25.
- Pihkala, P. (2020). Climate Grief: How We Mourn a Changing Planet. BBC Website.
- Post, S.G. (2005), Altruism, Happiness, and Health: It's Good to be Good. *International Journal of Behavioral Medicine*, 12, 66-77.
- Post, S.G. (2011). It's Good to be Good: 2011 5th Annual Scientific Report on Health, Happiness and Helping Others. *The International Journal of Person Centered Medicine*, 1(4), s.814-829.
- Prigerson, H. G., Maciejewski, P. K., Reynolds III, C. F., Bierhals, A. J., Newsom, J. T., Fasiczka, A., ... ve Miller, M. (1995). Inventory of Complicated Grief: A Scale to Measure Maladaptive Symptoms of Loss. *Psychiatry Research*, 59(1-2), 65-79.
- Prigerson, H. G., Shear, M. K., Jacobs, S. C., Reynolds, C. F., Maciejewski, P. K., Davidson, J. R., ... ve Zisook, S. (1999). Consensus Criteria for Traumatic Grief: A Preliminary Empirical Test. *The British Journal of Psychiatry*, 174(1), 67-73.
- Puchalski, C. M. (2001, October). The Role of Spirituality in Health Care. In *Baylor University Medical Center Proceedings* (Vol. 14, No. 4, pp. 352-357). Taylor & Francis.
- Ramos, C., ve Leal, I. P. (2013). Posttraumatic Growth in the Aftermath of Trauma: A Literature Review About Related Factors and Application Contexts. *Psychology, Community & Health*, 2, 43-54.
- Rando, T. A. (1993). The Increasing Prevalence of Complicated Mourning: The Onslaught Is Just Beginning. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 26(1), 43-59.
- Rani, K. U. (2016). Communication Barriers. *Journal of English Language and Literature*, 3(2), 74-76.
- Relf, M., ve Couldrick, A. (1988). Bereavement Support: The Relationship Between Professionals and Volunteers. In *A Safer Death*. Springer, Boston,

MA.

- Rodden, J. (2004). Forgiveness, Education, Public Policy: The Road Not Yet Taken. *Modern Age*, 46(4), 333.
- Rodriguez, V. J., Glover-Graf, N. M., ve Blanco, E. L. (2013). Conversations with God: Prayer and Bargaining in Adjustment to Disability. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 56(4), 215-228.
- Rogers, C. R., ve Roethlisberger, F. J. (1952). Barriers and Gateways to Communication. *Harvard Business Review*, 46-52
- Rogers, C.R. (2019). Kişi Olmaya Dair (Çev. A. Babacan). İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Romanoff, B. D. (1998). Rituals and the Grieving Process. *Death Studies*, 22(8), 697-711.
- Rossi, A., Cetrano, G., Pertile, R., Rabbi, L., Donisi, V., Grigoletti, L., Curtolo C., Tansella, M., Thornicroft, G. ve Amaddeo, F. (2012). Burnout, Compassion Fatigue and Compassion Satisfaction Among Staff in Community-based Mental Health Services. *Psychiatry Research*, 200(2-3), 933-938.
- Rousseau, P. (2003). Spirituality and the Dying Patient. *Journal of Clinical Oncology*, 21(90090), 54-56.
- Sağır, A. (2012). Toplu Merasimlerden Belediye Hizmetlerine Kurumsallaşan Ölüm Bağlamında Bir Ölüm Sosyolojisi Denemesi. *Electronic Turkish Studies*, 7(2).
- Sağır, A. (2014). Ölüm Sosyolojisi. Ankara: Phonix Yayınları.
- Sağır, A. (2016). Ölüm Sosyolojisi Bağlamında Yemek, Cenaze Ve Ölümün Sofra Pratikleri Üzerine. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(1), 271-298.
- Saleebey, D. (1996). The Strengths Perspective in Social Work Practice: Extensions and Cautions. *Social Work*, 41(3), 296-305.
- Sánchez, J. R., ve Campus, M. (2005). Revisiting Elisabeth Kubler-Ross (1926-2004): Pastoral and Clinical Implications of the Death and Dying Stage Model in the Caring Process. *Unpublished Manuscript, Inter American University of Puerto Rico, Puerto Rico*.
- Sanders, S., Ott, C. H., Kelber, S. T., ve Noonan, P. (2008). The Experience of High Levels of Grief in Caregivers of Persons with Alzheimer's Disease and Related Dementia. *Death Studies*, 32(6), 495-523.
- Schoonover-Shoffner, K. (2009). Spiritual Care in the News. *Journal of Christian Nursing*, 26(3), 135.
- Schueller, S. M. (2009). Promoting Wellness: Integrating Community and Positive Psychology. *Journal of Community Psychology*, 37(7), 922-937.
- Schultz, M., Meged-Book, T., Mashiach, T., ve Bar-Sela, G. (2017). Distinguishing Between Spiritual Distress, General Distress, Spiritual Well-being, and Spiritual Pain Among Cancer Patients During Oncology Treatment. *Journal of Pain and Symptom Management*, 54(1), 66-73.
- Schultz, M., Meged-Book, T., Mashiach, T., ve Bar-Sela, G. (2017). Distinguishing Between Spiritual Distress, General Distress, Spiritual Well-being and Spiritual Pain Among Cancer Patients During Oncology Treatment. *Jour-*

- nal of Pain and Symptom Management*, 54(1), 66-73.
- Schut, M. Stroebe H. (1999). The Dual Process Model of Coping with Bereavement: Rationale and Description. *Death Studies*, 23(3), 197-224.
- Seher, B. C. (2013). The Relationship of Resilience with Attitude Toward Grief in University Students. *Educational Research and Reviews*, 8(12), 832-837.
- Selim, Ö. (2010). Ölüm Ve Adalet Kıyametin Romanı: Kıyamet Günü. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 0(13).
- Seyyar, A. (2014). Dünya'da ve Türkiye'de Manevi Bakım Hukuku. 1-16.
- Seyyar, A. (2015). AB Sürecinde Türkiye'de Manevi Sosyal Hizmetlerin Önemi. (Ed. Ali Seyyar) İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Shaffer, T. L. (1972). Bereavement: Studies of Grief in Adult Life by Colin Murray Parkes. *Kentucky Law Journal*, 61(2), 538-547.
- Shaw, A., Joseph, S., ve Linley, P. A. (2005). Religion, Spirituality, and Posttraumatic Growth: A Systematic Review. *Mental Health, Religion & Culture*, 8(1), 1-11.
- Shear, M. K. (2012). Getting Straight About Grief. *Depression and Anxiety*, 29(6),461-464.
- Shear, M. K. (2012). Grief and Mourning Gone Away: Pathway and Course of Complicated Grief. *Dialogues Clin Neurosci*, 14(2), 119-128.
- Shear, M. K. (2015). Complicated Grief. *New England Journal of Medicine*, 372(2), 153-160.
- Sheep, M. L. (2006). Nurturing The Whole Person: The Ethics of Workplace Spirituality in A Society of Organizations. *Journal of Business Ethics*, 66, 357-375.
- Shrodes, C. (1960). Bibliotherapy: An Application of Psychoanalytic Theory. *American Imago*, 17(3), 311-319.
- Simmons-Mackie, N., ve Damico, J. S. (2001). Intervention Outcomes: A Clinical Application of Qualitative Methods. *Topics in Language Disorders*, 22(1), 21-36.
- Sjöberg, M., Edberg, A. K., Rasmussen, B. H., ve Beck, I. (2021). Documentation of Older People's End-of-life Care in the Context of Specialized Palliative Care: A Retrospective Review of Patient Records. *BMC Palliative Care*, 20(1), 1-12.
- Snodgrass, J. (2007). From Rogers to Clinebell: Exploring the History of Pastoral Psychology. *Pastoral Psychology*, 55(4), 513-525.
- Steger, M.F., ve Kashdan, T.B. (2007). Search for Meaning in Life January 2007 In Book: Encyclopedia of Social Psychology, Sage Publications.
- Strachan-Proudfit, E. P. (2019). Becoming Stuck in Complicated Grief: Turning Loss into Resilience, Hope, and Healing.
- Strachan-Proudfit, E.P. (2019). Becoming Stuck in Complicated Grief: Turning Loss into Resilience, Hope, and Healing. Doctor of Ministry. George Fox University: Newberg.
- Stroebe, M. (2015). "Is Grief a Disease?": Why Engel Posed the Question. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 71(3), 272-279.

- Stroebe, M. ve Schut, H. (2010). The Dual Process Model of Coping with Bereavement: A Decade on. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 61, 273-289.
- Stroebe, M., Stroebe, W. (1991). Does "grief work" work? *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59, 479-482.
- Stroebe, W., ve Stroebe, M. S. (1993). Determinants of Adjustment to Bereavement in Younger Widows and Widowers. In M. S. Stroebe, W. Stroebe, ve R. O. Hansson (Eds.), *Handbook of Bereavement*. New York: Cambridge University Press.
- Sunay, A. Suça Karışan Kimselere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik: Suriyeli Göçmenler Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Kitabın Adı*, 331.
- Supiano, K. P., Cloyes, K. G., ve Berry, P. H. (2014). The Grief Experience of Prison Inmate Hospice Volunteer Caregivers. *Journal of Social Work in End-of-life & Palliative Care*, 10(1), 80-94.
- Sutton, G. W. (2017). Review of the Book Forgiveness Therapy: An Empirical Guide for Resolving Anger and Restoring Hope by Robert D. Enright and Richard P. Fitzgibbons. *Journal of Psychology and Christianity*, 35, 368-370.
- Sutton, P. M. (2013). The Enright Process Model of Psychological Forgiveness.
- Sütçügil, L., ve Aslan, S. (2012). Travma Sonrası Stres Bozukluğunda Prolonged Exposure Terapisi. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi*, (1), 98-104.
- Sweeting, H. N., ve Gilhooly, M. L. (1990). Anticipatory Grief: A Review. *Social Science & Medicine*, 30(10), 1073-1080.
- Şahin, Z. A., Polat, H., ve Ergüney, S. (2009). Kemoterapi Alan Hastalara Bakım Verenlerin Bakım Verme Yüklerinin Belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2), 1-9.
- Tarakeshwar, N., Vanderwerker, L. C., Paulk, E., Pearce, M. J., Kasl, S. V., ve Prigerson, H. G. (2006). Religious Coping is Associated with the Quality of Life of Patients with Advanced Cancer. *Journal of Palliative Medicine*, 9(3), 646-657.
- Tarhan, N. (2013). Duyguların Psikolojisi. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tatçı, M. (1997). Yunus Emre Divanı I-IV. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Tedeschi R, Calhoun L. (2008). Beyond the Concept of Recovery: Growth and the Experience of Loss. *Death Studies*, 27-39.
- Tedeschi, R. G. ve Calhoun, L. G. (2004). Posttraumatic Growth: Conceptual Foundations and Empirical Evidence. *Psychological Inquiry*, 15(1), 1-18.
- Tedeschi, R. G., ve Calhoun, L. G. (1996). The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the Positive Legacy of Trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455-471.
- Tekinalp, B. E., ve Terzi, Ş. (2012). Terapötik Bir Araç Olarak Bağışlama: İyileştirici Etken Olarak Bağışlama Olgusunun Psikolojik Danışma Sürecinde Kullanımı. *Eğitim ve Bilim*, 37(166).
- Thompson, L.Y., Snyder, C.R., Hoffman, L., Michael, S.T., Rasmussen, H.N. ve Billings, L.S. (2005). Dispositional Forgiveness of Self, Others, and Situati-

- ons. *Journal of Personality*, 73, 313-359.
- Titus, B., ve de Souza, R. (2011). Finding Meaning in the Loss of a Child: Journeys of Chaos and Quest. *Health Communication*, 26(5), 450-460.
- Townsend, M. C., ve Morgan, K. I. (2017). *Psychiatric Mental Health Nursing: Concepts of Care in Evidence-based Practice*. FA Davis.
- Türkçapar, H. (2008). Bilişsel Terapi: Temel İlkeler ve Uygulama, Ankara: HYB.
- Uğurlu, T. (2016). Mevlana'nın Nazarında Ölüm. *Journal of History Culture and Art Research*, 5(1), 92-101.
- Uğurluoğlu, D., ve Erdem, R. (2019). Travma Geçiren Bireylerin Spiritüel İyi Oluşlarının Travma Sonrası Büyümeleri Üzerine Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 833-858.
- Uslu, R. (1993). Akut Yas'ın Semptomatolojisi ve Yaklaşım. *Kriz Dergisi*, 1(2).
- Uysal, V. (2015). Genç Yetişkinlerde Affetme Eğilimleri ve Dini Yönelim/Dindarlık. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 48(48), 35-56.
- Uysal, V., Göktepe, A. K., Karagöz, S., ve İlerisoy, M. (2017). Dini Başa Çıkma İle Umut, Hayat Memnuniyeti Ve Psikolojik Sağlık Arasındaki Etkileşim Üzerine Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 52(52), 139-160.
- Ünsal, A. (2017). Hemşireliğin Dört Temel Kavramı: İnsan, Çevre, Sağlık Ve Hastalık. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 11-28.
- van Eersel, J. H., Taris, T. W., ve Boelen, P. A. (2020). Complicated Grief Following Job Loss: Risk Factors for Its Development and Maintenance. *Scandinavian Journal of Psychology*, 61(5), 698-706.
- van Eersel, J. H., Taris, T. W., ve Boelen, P. A. (2022). Job Loss-related Complicated Grief Symptoms: A Cognitive-behavioral Framework. *Frontiers in Psychiatry*, 13.
- Van Tilburg, M. A., Vingerhoets, A. J., ve Van Heck, G. L. (1996). Homesickness: A Review of the Literature. *Psychological Medicine*, 26(5), 899-912.
- Videka-Sherman, L. (1982). Coping with the Death of a Child: A Study Over Time. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52, 688-698.
- Volkan, V. D. (2017). Kayıptan Sonra Yaşam, İstanbul: Pusula Yayınevi.
- Walter, C. A., ve McCoyd, J. L. (2015). *Grief and Loss Across the Lifespan: A Biopsychosocial Perspective*. Springer Publishing Company.
- Walters, D. T., ve Tupin, J. P. (1991). Family Grief in the Emergency Department. *Emergency Medicine Clinics of North America*, 9(1), 189-206.
- Weiss, R. S. (2008). The Nature and Causes of Grief. In M. S. Stroebe, R. O. Hansson, H. Schut, ve W. Stroebe (Eds.), *Handbook of Bereavement Research and Practice: Advances in Theory and Intervention* (pp. 29-44). American Psychological Association.
- Williams, A. L., ve McCorkle, R. (2011). Cancer Family Caregivers During the Palliative, Hospice, and Bereavement Phases: a Review of the Descriptive Psychosocial Literature. *Palliative & Supportive Care*, 9(3), 315-325.
- Worthington Jr, E. L., Mazzeo, S. E., ve Canter, D. E. (2005). Forgiveness-promo-

- ting Approach: Helping Clients Reach Forgiveness Through Using a Longer Model That Teaches Reconciliation.
- Worthington, E. L. (1998). Dimensions of Forgiveness: A Research Approach (Vol. 1). Templeton Foundation Press.
- Wortmann, J. H. ve Park, C. L. (2008). Religion and Spirituality in Adjustment Following Bereavement: An Integrative Review. *Death Studies*, 32, 703-736.
- Wright, L., Watson, W. L., ve Bell, J. M. (1996). Beliefs: The Heart of Healing in Families and Illness. New York: Basic Books.
- Wright, P. M., ve Hogan, N. S. (2008). Grief Theories and Models: Applications to Hospice Nursing Practice. *Journal of Hospice & Palliative Nursing*, 10(6), 350-356.
- Yağlı, N., ve Özdoğan, Ö. (2019). Gaziler Ve Yakınlarının Manevi Bakım İhtiyaçlarının Belirlenmesine Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Journal of Analytic Divinity*, 3(2), 67-100.
- Yakıt, İ. (1993). *Batı Düşüncesi ve Mevlana*. İstanbul, Ötüken Neşriyat.
- Yalın, S., H. (2017). "Manevi Öyküsel Terapi" Psikoterapi ve Psikolojik Danışmada Maneviyat Kuramları ve Uygulamaları. (Ed. Halil Ekşi). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Yalom, I. (2001). Varoluşçu Psikoterapi. (Çev. Zeliha İyidoğan Babayiğit), İstanbul: Kabalıcı Yayınevi.
- Yapıcı, A. (2007). Ruh Sağlığı ve Din Psiko-Sosyal Uyum ve Dindarlık. Adana: Karahan Kitabevi.
- Yelen-Akpınar, Y. (2021). Kübler-Ross'un Yas Süreci Modeline Göre Hemşirelere Verilen Eğitimin Yas Süreci Yönetimine Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hemşirelik Anabilim Dalı, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, H. K. (2002). Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar. İstanbul, Ensar Neşriyat.
- Yılmaz, M., Zara, A. (2016). Traumatic Loss and Posttraumatic Growth: The Effect of Traumatic Loss Related Factors on Posttraumatic Growth. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17, 5-11.
- Yi, P., Barreto, P., Soler, C., Fombuena, M., Espinar, V., Pascual, L., ... ve Suárez, J. (2006). Grief Support Provided to Caregivers of Palliative Care Patients in Spain. *Palliative Medicine*, 20(5), 521-531.
- Záhorcová, L., Halama, P., ve Enright, R. D. (2020). Forgiveness as a Factor of Adjustment in Bereaved Parents. *Journal of Loss and Trauma*, 25(2), 188-203.
- Zelena, A. (2017). Recognizing Complicated Grief from a Doctor's Point of View. *Orvosi Hetilap*, 158(36), 1426-1431.
- Zhou, N., Yu, W., Tang, S., Wang, J., ve Killikelly, C. (2018). Prolonged Grief and Post-traumatic Growth After Loss: Latent Class Analysis. *Psychiatry Research*, 267, 221-227.
- https://dosyalar.semazen.net/MESNEVI-I_SERIF_3.cilt.pdf
- <https://kuran.diyinet.gov.tr/>
- <https://www.robertneimeyerphtd.com/>

Normal Yas Sürecinde Manevi Destek

<https://sozluk.gov.tr/>

<https://whatsyourgrief.com/grief-work-grief-theory-erich-lindemann/>

<https://uknowledge.uky.edu/klj/vol61/iss2/8>

https://results.wa.gov/sites/default/files/WendyFraser_Oct28_HANDOUT.pdf

<https://islamansiklopedisi.org.tr/metin--esma-i-husna>

<https://hospicefoundation.org/End-of-Life-Support-and-Resources/Grief-Support/Journeys-with-Grief-Articles/Anger-and-Grief>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/sadaka>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/metin--esma-i-husna>

https://griefwords.com/index.cgi?action=page&page=articles%2Fgetting_order.html&site_id=3

<https://islamansiklopedisi.org.tr/taziye>

<https://www.verywellmind.com/the-anger-stage-of-grief-characteristics-and-coping-5295703#citation-5>